

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény címe: Zenemű jogosulatlan felhasználása

Ügyszám: SzJSzT-02/17.

A Megkereső által feltett kérdések:

1. **Megállapítható-e a magyar sorozat filmzenéjének főcímdalában és az első generációs amerikai rajzfilmsorozat filmzenéjének főcímdalában bármilyen azonosság vagy hasonlóság a kettő összevetése után? Az utóbbiból az előző beazonosítható-e?**
2. **Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén az azonosság milyen mértékű és hogyan jellemezhető?**
3. **Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén a hozzáférhető adatok alapján megállapítható-e, hogy az amerikai rajzfilmsorozat filmzenéjében a magyar filmsorozat filmzenéjének hivatkozott részlete – illetve azzal beazonosítható motívuma – kereskedelmi céllal került forgalmazásra?**
4. **Az 1. és a 3. kérdésre adott igenlő válasz esetén a magyar filmsorozat filmzenéjének főcímdala – illetve annak a plágiummal érintett motívuma - felhasználásra került-e a kereskedelmi célú forgalmazással?**
5. **A felhasznált motívumok tárgyai-e a hatályos magyar szerzői jogi törvény által biztosított védelemnek? Tárgyai-e a hatályos amerikai szövetségi szerzői jogi törvény által biztosított védelemnek? Igenlő válasz esetén kitől kellett volna/kellene engedélyt kérni a jogszerű felhasználáshoz? Engedély hiányában jogszerű-e a jogvédett zenei motívum felhasználása?**
6. **Ha a szerzői jogsértés megállapítható, ennek mértékét növeli-e a nemzetközi nyilvánosság olyan széles köre, ami az amerikai rajzfilmsorozat világviszonylatban megmutatkozó ismertsége, illetve világviszonylatban történt sugárzása, valamint jelenlegi forgalmazása kapcsán fennáll?**
7. **A teljes, vagy megtéveszthetőségig való azonosság fennállása esetén megszülethetett-e a plágiummal érintett zenei motívum a jogvédett eredeti zenei motívum ismerete, illetve az azzal történő valamilyen találkozás hiányában?**
8. **Általában milyen arányt képvisel egy filmzene főcímdala, illetve a zenei vezérmotívum, valamint a filmalkotást vizuálisan megjelenítő képsorozat az adott műalkotás felismerésében, vagyis abban, hogy a fogyasztó azokból az adott műalkotásra tudjon asszociálni?**
9. **Az amerikai sorozat reklámozása során milyen arányt képvisel a sorozat filmzenéjének idézett főcímdala, illetve zenei vezérmotívuma abban, hogy a fogyasztó abból magára a sorozatra tudjon asszociálni?**

10. Az amerikai sorozat későbbi generációinak filmzenéjében felismerhető-e az első generációs (plágiummal érintett) sorozat filmzenéje, illetve annak zenei vezérmotívuma?

A megkereső a kérdései háttereként az alábbiakat adta elő:

Néhai V. Gy. zeneszerző filmzenei jogdíjainak örököse, és így a zeneművek jogdíjainak jelenlegi tulajdonosa. V. Gy. egyik szerzeménye a magyar televíziós filmsorozat filmzenéje volt. Az első szezont 1984-től, a másodikat 1986-tól, a harmadikat 1989-től vetítették a Magyar Televízió különböző csatornáin.

A közelmúltban jutott tudomására, hogy az amerikai Társaság által forgalmazott amerikai televíziós rajzfilmsorozat filmzenéjének zenei vezérmotívuma – egyetlen hang eltéréssel – teljesen azonos a magyar filmsorozat filmzenéjének zenei vezérmotívumával. Az amerikai sorozatot Magyarországon 1992. október - 1997. szeptember között vetítették, de emellett a világ számos országában is forgalmazták. Az amerikai sorozat főcímdalának szerzője S. L. amerikai zeneszerző, utóbbi több világszerte ismert amerikai rajzfilm és animációs sorozat zenéjének komponistája.

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

Előzetes megjegyzések

Az Eljáró tanács az SZJSZT jogszabályban (a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben, valamint a 156/1999. (XI.3.) Korm. rendeletben) és végrehajtási szabályzatában előírtak szerint működik, kizárólag a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki véleményét, helyszíni szemlét nem tart. (L. különösen az említett Korm. rendelet 8. §-át.)

A jelen megkeresésben feltett kérdések tekintetében szükséges azt is hangsúlyozni, hogy a Korm. Rendelet 1. § (2) bekezdése alapján a Testület hatásköre a vitás kérdések Szjt. alapján való megválaszolása. Eszerint szerzői jogi jogvita és ügy az Szjt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita. A (3) bekezdés is ezt erősíti meg a magánmegkeresések tekintetében, amikor rögzíti, hogy e rendelet alkalmazásában a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésnek számít az Szjt.-ben szabályozott vagyoni jog gyakorlásával kapcsolatos kérdés.

Ebből fakadóan az eljáró Tanács a szerzői jogi kérdések megválaszolását a magyar jogszabályok (elsősorban az Szjt.) és a magyar jogszabályokra vonatkozó joggyakorlat értelmezése útján tudja elvégezni.

A megkereső által feltett kérdésekre adott válaszok (a kérdések sorrendjét az eljáró Tanács megváltoztatta a kifejtett érvelés jobb követhetősége érdekében):

Ad 1. Megállapítható-e a magyar filmsorozat filmzenéjének főcímdalában és az első generációs amerikai rajzfilmsorozat filmzenéjének főcímdalában bármilyen azonosság vagy hasonlóság a kettő összevetése után? Az utóbbiból az előző beazonosítható-e?

V. Gy. zeneműve egy rövid – egy ütemes – motívum ismétlésével él, az ismétlések között annyi különbséggel, hogy a motívum záróhangját hol fel-, hol levezeti. Ez az ún. témafejtés az egész mű jellemző motívuma, a filmet a közönség e zenei motívum alapján azonosítja, ez alapján ismerhető fel.

S. L. néhány bevezető ütem után hangról hangra pontosan ugyanezt a témafejet használja azzal a különbséggel, hogy az adott hangnem negyedik fokáról is megismétli, és egy kis, rövid, összekötő jellegű egyéb anyag után újra visszahozza. Ütemszám tekintetében itt is a témafej dominál, (sokszor ismétlődik), a többi tekinthető átvezető anyagnak.

A két mű hangneme azonos: c-moll. A tempója azonos: cca 124 BPM. A harmonizálás a témafej tekintetében azonos: V. Gy. zeneszerzőnél is az alaphangnem I. fokára épülő c-moll harmónia szól, és S. L. zeneszerző esetében is. Amikor S. L. zeneszerző a IV. fokon ismétli a témafejet, akkor a harmónia is IV. fok (f-moll).

A hangszerelésben is nagy fokú hasonlóság mutatható ki: mindkettő szintetizátor-dallammal és ritmuskísérettel szól.

Mindezek alapján kijelenthető, hogy a két zenemű nagyfokú hasonlóságot mutat, a témafej a két műben gyakorlatilag azonos. Az utóbbiból az előző teljes mértékben beazonosítható.

Ad 2. Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén az azonosság milyen mértékű és hogyan jellemezhető?

Az azonosság kétségtelen, mind a témafej, mind a tempó (lüktetés), mind a harmonizáció, mind a megszólalás (hangszerelés) tekintetében. Az azonosság laikus füllel is kétség nélkül felismerhető.

Ad 7. A teljes, vagy megtéveszthetőségig való azonosság fennállása esetén megszülethetett-e a plágiummal érintett zenei motívum a jogvédett eredeti zenei motívum ismerete, illetve az azzal történő valamilyen találkozás hiányában?

A fenti kérdésekre adott válaszok figyelembevételével az eljáró tanács álláspontja az, hogy igen nehezen feltételezhető, hogy az egyik mű a másik ismerete nélkül született volna.

Utalni kell itt arra, hogy a szerzői jog elvi szinten nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy két (vagy több) nagyon hasonló mű egymástól függetlenül jöjjön létre. Az SZJSZT 2/11. számú, Könyvzenei művek refrénjének nagyfokú hasonlatossága tárgyában született véleménye szerint "a nagyon hasonló művek párhuzamos, egymástól független szerzői jogi védelmének fennállására az Szt. feltételrendszere elvi lehetőséget ad. Ez zeneművek esetében is fennáll, azaz elvileg nem elképzelhetetlen, hogy adott korban, azonos zenei közegben tevékenykedő zeneszerzők hasonló gondolatokat hasonlóan megformált művekbe öntsének.

Az egybeesés azonban csak véletlen lehet és kevésbé valószínű ennek a véletlennek az előfordulása a művészet alkotásainak területén, ahol az Szt. 1.§ (3) bekezdésének szubjektív eredetiségre vonatkozó feltétele jellemzően fokozottabban tükrözi a szerzői (művészi) egyedi személyiséget, mint például a tudományos vagy funkcionális művek esetén.

A véletlen párhuzamosság valószínűsítésében vagy kizárásában több tényező játszhat szerepet. Ilyen lehet a szerzők közötti kapcsolat, a művek ismertsége vagy a művek hasonlóságának mértéke, utóbbi esetében ideértve a művekben fellelhető egyezőségeket és azok terjedelmét is."

A jelen ügyben az érdemi kérdés inkább az, melyik mű született korábban. Ha azt feltételezzük, hogy V. Gy. zeneszerzőé, akkor S. L. zeneszerző ismerhette, hallhatta V. Gy. zenéjét, és ez természetesen fordítva sem kizárt. A hasonlóságok jellege és volumene nagy valószínűséggel kizárja, hogy a két mű egymás ismerete nélkül jött létre. A művek nyilvánossághozatalának időpontjaira vonatkozóan rendelkezésre bocsátott adatokból megalapozottan valószínűsíthető, hogy V. Gy. műve született előbb. Az kétségtelen, hogy S. L. kerülhetett olyan helyzetbe, hogy megismerhette V. Gy. kompozícióját.

Ad 5. A felhasznált motívumok tárgyai-e a hatályos magyar szerzői jogi törvény által biztosított védelemnek? Tárgyai-e a hatályos amerikai szövetségi szerzői jogi törvény által biztosított védelemnek? Igenlő válasz esetén kitől kellett volna/kellene engedélyt kérni a jogszerű felhasználáshoz? Engedély hiányában jogszerű-e a jogvédett zenei motívum felhasználása?

Előzetesen felmerül a kérdés, hogy abban az esetben, ha az érintett művek a régi Szjt. hatálya idején születtek és a felhasználásuk is ebben az időszakban történt, a védelem fennállását a hatályos, vagy a korábban hatályban volt Szjt. alapján kell megítélni. Az Szjt. átmeneti rendelkezései között a 107. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően megkötött felhasználási szerződésekre kell alkalmazni. Ebből a contrario az következik, hogy minden más vonatkozásban azonban az új törvény alkalmazandó, így a védettség megállapításánál is. Az anyagi jogokra 1999. szeptember 1-től a még védelem alatt álló régebbi művekre is az új szabályokat kell alkalmazni. Más a helyzet azon esetekben, amikor a régi Szjt. alapján valamely mű vagy teljesítmény nem állt védelem alatt. Az Szjt. Kommentárja¹ szerint „az olyan művekre és teljesítményekre tehát, amelyekre nézve a hatálybalépés előtt soha nem volt Magyarországon szerzői jogi típusú védelem, nem hatályosak az Szjt. szabályai.” (665. o.)

Ugyanakkor azonban a régi Szjt. Vhr.-jének 1. § (1) bekezdése egyértelművé tette, hogy az Szjt. védelme alá tartozó alkotások - függetlenül attól, hogy az Szjt. megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása, így különösen: (...) - zenemű szöveggel vagy anélkül.

Figyelemmel arra is, hogy a korábbi Szjt. is védelemben részesítette a művek részeit is, feltéve, hogy azok eleget tettek az oltalom feltételeinek, nem lehet kérdés, hogy a vizsgált motívum védett lehet, feltéve, hogy egyébként eleget tesz az Szjt.-beli oltalmi kritériumoknak.

A régi Szjt. értelmezését adó mértékadó Kézikönyv a következőt írja: “Felhasználáson azt a folyamatot kell érteni, amely a művet (annak átdolgozását, feldolgozását, fordítását) vagy a mű részletét a nyilvánossághoz közvetíti.” [Petrik Ferenc (szerk.): A szerzői jog. KJK 1990. 65. o.] Ez a magyarázat kétséget kizáróan utal arra, hogy nem csak a teljes művek, de azok részleteinek felhasználása is szükségessé tette a szerző engedélyének beszerzését.

Az Szjt. 1. § (3) bekezdése szerint a műnek a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleggel kell bírnia ahhoz, hogy védelmet élvezzen. A mű szerzői jogi védelme nem függ sem mennyiségi (terjedelmi), minőségi, esztétikai jellemzőktől, sem az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. Ebből fakadóan pedig akár egy zenemű vezérmotívuma is önálló tárgya lehet a szerzői jogi védelemnek, ha az teljesíti az Szjt. 1. § (3) bekezdésében írott feltételt.

¹ Nagykommentár a szerzői jogi törvényhez; szerk: Gyertyánfy Péter, Wolters Kluwer 2014

Az egyéni jelleg azt a követelményt állítja a jogosult elé, hogy a művében olyan módon fejezze ki magát, hogy azzal a saját személyiségét fejezze ki, vagyis saját alkotói választásait, döntéseit, megfontolásait tükrözze az alkotás. Az eredetiség kritériuma alapján pedig a szerzői jogi védelemhez elvárt, hogy a mű ne legyen valamely más mű szolgai másolata.

Abból a feltevésből kiindulva tehát, hogy V. Gy. komponálta először a saját zenéjét, illetve hogy az eljáró Tanácsnak nem áll rendelkezésére olyan információ, ami azt támasztaná alá, hogy a zenei motívum harmadik forrásból származik (esetleg közkincsben lenne), az eljáró Tanács megállapítja, hogy a zenemű vezérmotívuma önmagában is alkalmas a szerzői jogi védelemre.

Annak érdekében, hogy megállapítható legyen, szükséges lett volna-e engedélyt kérni a felhasználáshoz, védett művek tekintetében meg kell vizsgálni, hogy az adott felhasználás engedélyköteles felhasználás volt-e, vagy olyan felhasználás, amely nem tartozik ebbe a körbe, például mivel szabad felhasználásnak minősült. A régi Szjt. szabályai közül itt egyedül az idézés szabálya vehető figyelembe, amely tartalmilag azonos, mint a hatályos Szjt. idézésre vonatkozó szabad felhasználási rendelkezése.

Eszerint nyilvánosságra hozott mű részletét - az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven - a forrás, valamint a megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti. Az SZJSZT 01/15. Számú döntésében utalt arra, hogy meg kell vizsgálni, „mi az a legitim idézési cél, amelyre tekintettel a (...) felhasználása (...) idézésnek minősülhet. Az idézés, mint szabad felhasználási esetkör létjogosultságához ugyanis az is szükséges, hogy az az átvevő mű mondanivalóját alátámassza (vagy ellentételezze), azt illusztrálja, kiemelje, megmagyarázza.”

Emiatt nem tartható megalapozottnak az idézés szabadságára való hivatkozás, mivel S. L. művében a vezérmotívum nem egy ettől elkülönülő, önálló mondanivalót (zenei motívumot) támaszt alá, illusztrál, emel ki, hanem kifejezetten erre épül a teljes mű, sőt a vezérmotívum nélküli elemek összekötő egységek, önálló alkotásként nem értelmezhető egyetlen rész sem. Nem túlzás állítani, hogy a vezérmotívum használata nélkül nem is létezne az átvevő mű.

Itt azonban emlékeztetni kell arra a következetes gyakorlatra, amely kizárja az idézés szabadságából a zeneművek refrénjeit, arra hivatkozva, hogy ezek a zenemű legkarakterisztikusabb elemét képezik.

Az SZJSZT 33/2004. Számú „Idézés zenei műből” című véleménye kifejti, hogy *“a szakértői vélemény tárgyává tett szerzői művek az ún. pop-zene tágan értelmezett műfajához tartoznak. A dallam a zenei művek lényegi részét alkotja, különösen a pop-zenei műfaj esetében, amely rövid, könnyen megjegyezhető dallamvonalra épül. E műfaj jellemzője továbbá, hogy az azonos zenei alapot használó, de szövegében eltérő „verse” részek ismétlődését, a szövegében és zenei kíséretében is azonos refrének választják el egymástól. Az egyes művek refrén része egy műben így esetenként számos alkalommal is ismétlődik, ezért a befogadó (hallgató) az egyes műveket elsősorban refrénje alapján azonosítja. A refrén jellemzője továbbá, hogy az sűrített, tömörített módon tartalmazza az egész mű esenciáját. A fentiek alapján a pop-zenei művek vitathatatlanul lényegi részét képezi a refrén dallama, annak még az eredetihez hű idézés útján történő szabad felhasználása is ellentétes az idézés terjedelmi korlátját megfogalmazó rendelkezéseknek.”*

Az eljáró Tanács álláspontja szerint a filmzenék vezérmotívumai legalább olyan fontosak a filmzenei alkotások felismerhetősége tekintetében, mint a popzenei művek esetében a refrén,

ebből következően pedig nem lehet kétséges, hogy a vezérmotívum felhasználásához engedélyt kellett volna kérni.

Ebből fakadóan a felhasználás engedélyköteles cselekmény, amely jogszerűségének feltétele, hogy a felhasználó a szerzői jogi jogosulttól (aki a benyújtott megkeresés alapján V. Gy. zeneszerző lett volna személyesen) erre engedélyt szerezzen.

Ad 4. Az 1. és a 3. kérdésre adott igenlő válasz esetén a magyar filmsorozat filmzenéjének főcímdala – illetve annak a plágiummal érintett motívuma - felhasználásra került-e a kereskedelmi célú forgalmazással?

Az előző, 5. pontban foglalt kérdésre adott válaszra visszautalva itt az eljáró Tanács megerősíti, hogy a védelem alatt álló vezérmotívum felhasználásra került.

Utalva továbbá a 7. kérdésre adott válaszra szükséges azt előrebocsátani, hogy a további jogi értékelést azzal az előfeltevéssel végeztük el, hogy V. Gy. műve született előbb.

Mindenekelőtt szükséges megállapítani, hogy a főcímmel vezérmotívumának más film zenéjében való felhasználása az Szjt. szerint engedélyköteles cselekmény, még hozzá a 29. § szerinti átdolgozásnak minősül arra is tekintettel, hogy a főcímmel vezérmotívumát indokolt olyan meghatározó sajátosságnak tekinteni, mint a zeneművek refrénjét, amellyel kapcsolatban egységes a gyakorlat arra vonatkozóan, hogy ezek felhasználása minden esetben engedélyköteles felhasználás.

Figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy az átdolgozás útján megvalósuló felhasználás az 1999 előtt hatályban volt szerzői jogi szabályok alapján is engedélyköteles cselekmény volt (ld. az 1969. évi III. törvényhez kiadott végrehajtási rendelet 10. §-ának (1) bekezdését.)

Ad 3. Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén a hozzáférhető adatok alapján megállapítható-e, hogy az amerikai rajzfilmsorozat filmzenéjében a magyar filmsorozat filmzenéjének hivatkozott részlete – illetve azzal beazonosítható motívuma – kereskedelmi céllal került forgalmazásra?

Annak a magyar jogban nincs külön jelentősége, hogy a felhasználás (itt valójában nem csak a forgalmazás, hanem az átdolgozás és a film sugárzás útján való nyilvánossághoz közvetítése) kereskedelmi céllal történt-e. A szerzői jogi engedély megszerzésének kötelezettsége akkor is fennállt volna, ha a felhasználás nem kereskedelmi céllal történik meg. Ennek a felhasználás fejében járó díj meghatározása tekintetében lett volna jelentősége. Ld. még a 6. pontban adott választ.

Ad 6. Ha a szerzői jogsértés megállapítható, ennek mértékét növeli-e a nemzetközi nyilvánosság olyan széles köre, ami az amerikai rajzfilmsorozat világviszonylatban megmutató ismertsége, illetve világviszonylatban történt sugárzása, valamint jelenlegi forgalmazása kapcsán fennáll?

A szerzői jogsértés mértékével szoros összefüggésben van, hogy milyen széles közönséghez jut el a film. Ez az összefüggés úgy mutatható ki, hogy az Szjt. 16. § (4) bekezdése szerint a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek – eltérő megállapodás hiányában – a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A felhasználáshoz kapcsolódó bevételek nyilvánvalóan fokozhatók akkor, ha a rajzfilmsorozat széles körben, itt világviszonylatban kerül sugárzásra, ráadásul meglehetősen hosszú ideje.

A felhasználás földrajzi és időbeli terjedelme mind olyan tényezők, amelyek befolyásolhatják a szerzői jogsértéssel szemben érvényesített igények (például gazdagodás megtérítése, kártérítés) mértékét.

Ad 8. Általában milyen arányt képvisel egy filmzene főcímdala, illetve a zenei vezérmotívum, valamint a filmalkotást vizuálisan megjelenítő képsorozat az adott műalkotás felismerésében, vagyis abban, hogy a fogyasztó azokból az adott műalkotásra tudjon asszociálni?

Nem véletlen a főcím-zene elnevezés: a film zenéjének legfontosabb, legjellemzőbb része. A néző ezzel azonosítja a filmet. (Lásd a számtalan sorozatnak konzekvensen megtartott főcímzenéje James Bondtól a Rózsaszín párducig. Ezeknek a filmeknek sok-sok zeneszerzője volt, de a főcím-zenéket minden esetben megtartották, hiszen ez kvázi logója a filmnek.) A főcímzene a filmzene legfontosabb része, ennek hallatán minden néző beazonosítja a filmet. A jól megválasztott főcímzene alkalmas arra, hogy akár a vizuális látvány nélkül is képes felidézni a nézőben a filmet, vagyis adott esetben még fontosabb eszköz lehet, mint a képek felidézése.

Ad 9. Az amerikai sorozat reklámozása során milyen arányt képvisel a sorozat filmzenéjének idézett főcímdala, illetve zenei vezérmotívuma abban, hogy a fogyasztó abból magára a sorozatra tudjon asszociálni?

A megkeresés nem tartalmazta, hogy az amerikai sorozat reklámja hol tekinthető meg. Ezért az eljáró Tanács általános jellegű megállapítást tesz a válaszában.

Jelentős, a reklámból elhagyhatatlan rész a főcím-zene motívuma.

A filmek reklámjában bevett gyakorlat az, hogy a filmben egyébként is alkalmazott zenék valamely karakterisztikus részét használják, így segítve azt, hogy a film üzenete már a reklámból is megismerhető legyen, illetve hogy a film beazonosítható legyen. Jóval ritkábbnak tekinthető az, ha kifejezetten nem a film valamely zenéjét választják a reklámhoz kísérőzenének, ennek oka rendszerint az, hogy a reklámba bekerülő vizuális elemek túlnyomó része nem a főcímzenéhez kapcsolódik. Ebben az esetben egyértelműen az általánosan elterjedt megoldást választották.

Ad 10. Az amerikai sorozat későbbi generációinak filmzenéjében felismerhető-e az első generációs (plágiummal érintett) sorozat filmzenéje, illetve annak zenei vezérmotívuma?

Az eljáró tanács részére rendelkezésre bocsátott link 5 film előzetesét mutatja be. Ezek közül az első semmilyen azonosságot nem mutat a kérdéses zenéssel.

A második az összehasonlításokhoz elsőként mellékelt demonstráció.

A harmadik a témafej variánsára épül, azonosítható az eredetivel.

A negyedik már csak távoli, jelentéktelen variánsát tartalmazza a kérdéses témafejnek. Ez a variáns azonban nem központi témája a mellékelt zenének, itt már nem merül fel a plágium.

Az ötödik semmilyen azonosságot nem mutat az előző kérdésekben vizsgált V. Gy., illetve S. L. zenével.

Budapest, 2017. március 13.

dr. Bacher Gusztáv
a tanács elnöke

dr. habil. Grad-Gyenge Anikó
a tanács előadó tagja

dr. Wolf Péter
a tanács szavazó tagja